

ACC. NR. 2244

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE

Upptecknat av: K. Frankman

Härad: BOSJÖKLÖSTER

Adress:

Socken: FRÖSTA

Berättat av: Nils Jeppsson

Uppteckningsår: 1929

Född år i Bosjöklöster

Uppteckningen rör

REGISTER. S. 2-5.

Skriv endast på denna sida!

2244

Landskap: Skåne Socken: Bosjökloster.

Fullständigt namn: Nils Jeppsson

Född den 5/1 år 1860 på skogvaktartorpet i Räfte
(gård eller by)i Sandby
(socken och landskap)

Yrke: Lantbrukare Bisyssla:

Bosatt å följande platser: Södra Sandby, Hälsingborg År 1886, Sandby igen
(socken, landskap, tid)

Lyby förs., Bosjökloster socken.

Bor nu Nyabo, Snogeröd
(gård eller by jämte postadress)

Faderns namn: Jeppa Pålsson född 24/9 1814

Moderns namn: Hanna Andersson född 1828

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? slut. 1700 b) mödernet? slut. 1700

Närmare upplysningar om släkten:
(t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Fadern skogvaktare i Räfte.

Färfadern lantbrukare vid Knutstorp i Sandby.

Sagesmannens barndom: Fadern hade 3 barn i första giftet, 2 i andra.
(el. upptecknarens) (sysselsättning, syskon)

skolgång i Sandby till 14 År.

Läsning: "En gång har jag läst en roman, men när jag läst den så sa
(böcker, tidningar m. m.)

jag till mig själv, att någon roman läser jag aldrig mer."

ty börjar man med sådant kan man sedan aldrig låta bli och då blir intet skött"

Resor: Aldrig utom Skåne.

Har sagesmannen sina hågkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

I synnerhet efter sin faders första svärmor, hon hade

varit på skogvaktaregården förut.

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar:

Jeppson är en lättillgänglig, språksam man. Han

äger ett par tunnland jord och en ko. Intervjuerna med J. försiggingo

under det han låg på taket och täckte med spån och upptecknaren fick

sitta gränsle över takåsen under det J. arbetade och pratade. Inomhus

var mycket torftigt men trots det var J. mycket gästfri och undfagnade

med både kaffe och "gök".

Han är enligt grannars vittnesbörd i alla avseenden

en präktig, sanningskär man.

Död den

Ant. av

(år och dag)

Dessa uppgifter ha insänts av: Kurt Frankman, Gråbrödersgatan 6, Malmö

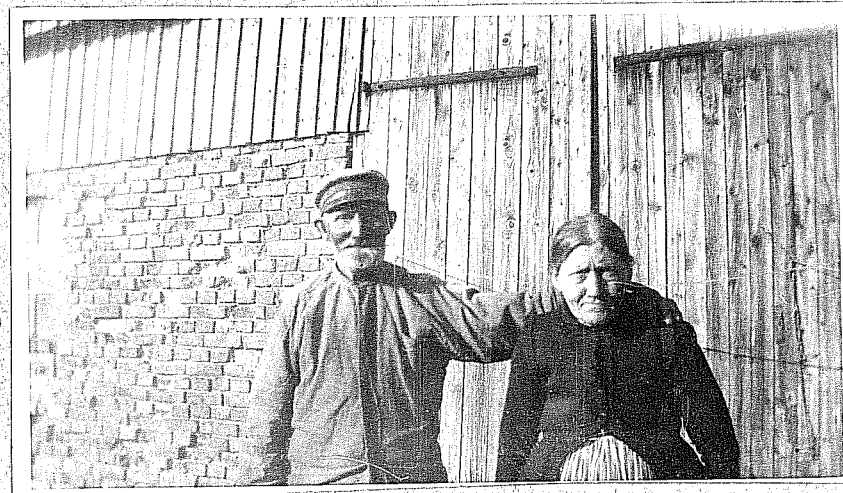
(namn och fullständig adress)

år 1929.

2244.

Sagesman
Vils Jeppsson

Skåne
Frosta h:d
Bojökloster s:n

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKLIVSARKIV

H. Frankman 1929

3273

2.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVRegister.

- A:a ^{Sid}6 Odens jakt.
A:c 7 Jättar.
A:d 9 Trollen i Hardeberga.
A:e 11 Skogssnuvan.
A:f 13 Bäckahästen som fågel.
" 14 Älvdansen.
" 15 Bäckahästen.
A:j 16 Goa Nisse.
A:r 17 Orättfärdiga domare - gengångare.
" 18 Spöken och gengångare.
" 19 Häxeri med spinnrock.
" 20 Spökeri i Igelösa.
" 21 " " Önneslöv.
B:f 22 Drömmars betydelse.
C. 23 Jerusalems skomakare.
C:a 24 Historia om häxa som for till Blåkulla.
" 25 Häxan på långfredagsmorgonen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

C:a 24 Konsten att alltid skjuta rätt.

" 26 "Lingan" /häxs./

" 25 Häxan i Sandby.

C:b 27 Lappskott.

" 28 Han som givit sig i den ondes våld.

" 30 Lasse i Nöbbelöv.

" 32 Åsumspågen.

" 34 Svartkonstboken.

C:h 35 Varulven.

" 37 Kropp själ och ande.

D. 40 Rödhåriga.

D:i 41 Nils Månsson i Skumparp.

E. 42 Trampa på brödet.

" 44 Hölen i Getingeån.

E:a 45 Skatten i Skarhult.

" 46 Pengabloss.

" 47 Gömda skatter och dess väktare.

F. 49 Järn med hål i.

" 50 Stål i sädhögarna.

2744

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4

F. 51 Hästskor.

" 52 Människoben använda till häxeri.

" 53 Avskurna naglar.

H. 54 Prästen som kunde höra de döda.

" 55 Göingen och kräftan.

" 56 Hur Sandby kyrka kom till Sandby.

" 57 Historier om Oxie bönder.

" 58 Västgötarna och grytan som kokade av sig själv.

" 60 Jätten Finn.

" 61 Rövorna i Rövarekulan.

" 62 " " Pinedalen.

" 63 Jätten Finn och Ringsjöns uppkomst.

H:a 64 Räven och björnen.

" 65 " " skatan.

" 66 " " som blev lurad av de andra djuren.

" 67 Kvinnan som ej fick bukt med grisen.

H:r 68 Prästen som ropade: "Spar, trumf" i predikstolen.

I. 71 Gåtor, ordspråk, m.m.

I:c 76 Beväringsvisa från Tvedöra.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

I:c 78 "Norra skåningar."

I:f 79 Rim.

I:i 80 Ortöj.

J:a 81 Tabu för havande kvinnor."

J:b 82 Böter vid dop.

J:f 83 Näsblod.

K:b 84 Gå i tjänst.

K:f 85 Visa vid ringdans.

" 86 " " "

N:a 87 Julafton.

" 88 Jullek.

N:c 89 Kärleksörter midsommarafton.

M:a 90 Vårarbete.

P:b 91 Flådermusen har en droppe blod.

" 92 Storken.

T:a 94 ~~Husbygge~~ *drän velp under nyfyllt hus.*

U. 95 Lära barn räkna.

29 *Han som givit sig iden ondes våld.*

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Trollen i Hardeberga.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Historier om jättar.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Historier om en häxa, kallad "Lingan".

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

lappskott.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Historier om Lasse i Nöbbelöv.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Historier om Åsumspågen.

Kropp, själ och ande.

Skane
Kosta
Bosjällarsten

2244

Redat av
Nils Jönsson

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Historier om

Nils Månsson i Skumparp.

Gömda skatter.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Historier om Oxie bönder.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Djursåtor.

Djursaga.

"Sagan om kvinnan, som icke fick bukt med grisen."

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ordstäv, gåtor m.m.

Skane

2244

Frostad

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Beväringsvisa från Tvedöra.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Folkmedicin.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Övertro om fåglar.

Skärm
Frosta bod.
Bogjöhlosten m.

2244

Uppt. av Kurt Frankman 6.
1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Odens jakt.

Odens jakt.

Om efterhösten kan man höra ett drev fara fram i luften med hundar, som glävs och sedan hörs ett par skott. Det är Odens jakt och han är dömd att jaga så länge världen står, men varför har jag aldrig hört.

2244

7

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Jätten, bonden
och kon.

Jätten, bonden
och kon.

Det var en gång en jätte, som ofta kom förbi en husmansko och alltid hade han en säck på ryggen och alltid skrek kon när han gick förbi. Där var ingen, som såg jätten för han var osynlig. Men en gång tyckte han, det var synd om kon, han knöt upp säcken och hällde ut vete och lade till den. Sedan gick han till bondens stuga och sade till honom, att han skulle ge kon föda hädanefter. Och nu såg bonden honom. När bonden kom ut till kon, låg det ett helt lass vete hos henne. Så en kan förstå, det var en riktigt stor jätte.

2244

8.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

En annan gång var det en pojke och en jätte, som skulle fälla träd. "Nu hugger du vid roten, så tar jag toppen", sa pojken till jätten. Det var jätten med på och pojken kläv upp i trädet. "Det var ett styvt arbete", sa jätten, när trädet var fällt. "Det tyckte jag också", sa pojken och grinade åt den dumma jätten. för då trädet föll hade pojken vigt hoppat ned utan att jätten märkt det.

A 1050

Trollen i Hardeberga.

Sådana har här varit och det är många, som sett dem, t.ex. min mormors syster, som var barnmorska. Vad var det för slags folk? De utdöda nu. Kallade kyrkan för bjälleko.

En gång kom trollen och hämtade henne - hon skulle på förrättning hos dem och så bar det i väg rakt in i kullen. När hon var färdig fick hon själv begära ersättning och trollen visade henne in i en krok, där det låg fullt av spånor. Av dem fick hon ta så många hon ville. Hon tog en hel handfull och när hon kom hem hade spånorna förvandlats till blanka silverpengar.

Det värsta med trollen var att de bytte barn med kristet folks barn innan dessa blivit döpta. Men det kunde de endast göra när det inte var nedlagt stål i vaggan, för hade man gjort det, hade trollen ingen makt. Förr i världen var man mycket försiktigare än nu, för nu är det inte mer än jag av alla, jag känner som iakttar de gamla tecknen. Förr korsade man säden och satte stål över husingångarna, men även det gjorde ingen nytta om trollen hade kristet folks odöpta barn, som de stulit ut
fostrat. Då gick de trollens ärenden och mot dem gjorde varken stål eller korstecken någon nytta.

Jag kommer ihåg en familj i Hardeberga som istället för sitt eget fått ett trollbarn, en pyssling, som de kallar dem. Den som jag menar blev aldrig större och låg alltid i vaggan. Han åt som en häst och skrek alltid efter "pulsa". Så gick flera år. En dag hade "modern" ingen "pulsa" till honom men gav honom i stället ett självdött svin. Sen gick "kvingan" upp på loftet och såg ner på honom genom ett hål i golvet. Men då kan man tro hon såg en syn. Nu låg han inte i vaggan längre utan var uppe och dansade på golvet och sjöng att så många år han än varit på stället, så hade han aldrig sett en så stor pulsa. "Kvingan" hade förut trott att det varit något galet med

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

10.

nu
"glytten" och förstod hon att det var en pyssling. Hon gick ner i köket för att värma vatten och skälla ihjäl pysslingen, men då kom trollen med det egna barnet och togo pysslingen med sig. Men en annan gång glömde hon inte att lägga järn i vagnen!

De gamle talade ofta om för mig, att de blivit bjudna till gille hos trollen, sedan de kört till möllen för dem. När de hörde fick de ej sitta på trollens säckar, för hur lätt var det inte, att de kunde råkat att "fisa" på dem och sådant kunde de ej fördrå. En gång berättade gamle, var de på gille hos trollen och fick så "fasligt gott öl". När de skulle taga reda på var det goda ölet kom ifrån, sågo de att det var en ko, som stod och "pissade" och därifrån hämtade trollen ölet! För se troll de kunde förvända synen på folk.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

//

Skogssnuvan.Skogssnuvan.

När jag var liten bodde mina föräldrar en gång i Gårdstånga. Där var en möbelsnickare, som hette Sac Leman. Han hade slagit vad, att om han mötte Skogssnuvan skulle han ligga hos henne. En natt gick han och sjöng i skogen, då såg han plötsligt skogssnuvan också gå och sjunga. Snickaren blev vilse och kunde länge inte vinna vägen hem. Men skogssnuvan gick vid hans sida hela natten, men skräddaren vågade inte ligga hos henne, fast det var det hon ville.

Sk.
Brjölster 1:11
Fakta 2d.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12.
Myrr. V. Frankman

Per Nils Jeppson

Brjölster

1929

Älvadansen.

Älvadansen.

De gamla talade om en dans som de kallade Älvadansen. När en spelman spelat länge kunde han rätt som det var spela en underlig bit, som han ej kände. Han varken hörde eller såg utan spelade sig rakt ned i Älven. Det var Älvadansen. Men det var ej alla fioler, den kunde spelas på. Min morbror Nils Svensson i Sandby hade en kvinna och hennes systerson var spelman. En gång hade han spelat länge på en dans och plötsligt råkade han spela Älvadansen och folket där blev som galna. Men han märkte hur det var fatt och ryckte sig lös ur förtrollningen genom att avskära strängen, men han blev stum ett halvt år och efter den gången spelade han aldrig mer på någon danstillställning.

Bäckahästen
som fågel.

Bäckahästen
som fågel.

När jag var barn hörde jag talas om en flicka, som sett bäckahästen. Över ån som går mellan Sandby och Hardeberga var förr en bro - men själv har jag aldrig sett den. Den kallades Sularps bro. Det var en gång en flicka - hon hade inte gått för ~~präst~~sten - som av sin far blev skickad till smeden för att få ett järn vässat. När hon på hemvägen i skymningen kom vid Sularps bro såg hon en vacker fågel gå vid åkanten. Hon försökte fånga den, men den sprang i vattnet och försvann. När flickan kom hem blev hon vild och svagsint en lång tid för att hon ej låtit fågeln vara ifred. Det var en farlig plats, där vid bron höll "skimmeln" till. På samma plats var det en man, som såg en sån grann målad eka, ligga vid åkanten, men hur han försökte kunde han ej nå den. När han kom hem blev han mycket sjuk för att han inte låtit otyget vara i fred.

Jag hörde ofta berättas, att mina förfäder kört efter bäckahästen sen de lagt stål i munnen på honom.

bräktar i gästhuset

Skane
Flora
Bojoklotten
1929

2244.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14.
Johan Frankman

"Goa Nisse."

"Goa Nisse".

Där låg förr ett ställe i Sandby, berättade min far, där de hade Goa Nisse. På det stället stod portarna alltid öppna om natten. Det var för att Goa Nisse skulle dra till gården och de var också mycket rika på det stället. Tjänarna hörde ofta något som asade och släpade om nätterna. Det var Goa Nisse som drog till huset. När drängarna på gården tröskade och de kommo ned till det nedersta sädeslagret i logan, sade de så fort de börja tröska det: "Nu kan inte Goa Nisse dra hit mer."

Orättfärdiga domare
- gengångare.

Orättfärdiga domare
- gengångare.

Det var en gammal kvinna, som talade
om att hon en mörk natt, då hon gick över en
åker i Sandby såg en man; som satt på en sten
och på var sida om honom satt sex andra män.
Det var en domare och hans bisättare, som dömt
orätt i livstiden och nu får de varje natt gå
igen och döma.

^a
Brygghuset SK

2244 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16

Spöken och
gengångare.

Spöken och
gengångare.

Jag är så "ställd", att jag tror både på spöken och gengångare. Ibland kan sådant otyg göra sig förnimmbart med knackningar och stönanden, men ibland kan de också visa sig i hela sin gestalt. Men det kan vara samma spöke, som ibland kan visa sig helt och ibland bara kan höras. Jo, det är då säkert. Det är allt som det faller dem in.

I norra skogen vid Sandby var det två självmördare, som voro begravna långt ifrån varandra. Den ene hette Kristian och var bara tjugo år gammal då hangjorde av med sig. Den andre var en knekt, som hette Fern och som stulit. När han blev upptäckt sköt han sig i skogen. Om de två sade folk, att de gick igen, ty de fick naturligtvis ingen frid. Om nätterna vågade ingen gå förbi de stäl- len där de voro begravna. Jag såg emellertid aldrig deras vålnader. Men en dag var jag och en knekt, som hette Berg ute i skogen och fällde träd. Rätt som det var sågo vi ett bloss vid det ställe där den ene var begravnen. Det var all- deles eldrött och ej som vanlig eld. Vi sade ingenting förr- än nästa dag. När jag talade om det för far, sade han till mig, att jag alltid skulle bära stål på mig och sedan den dagen har jag alltid en stälkniv på mig, för man vet ju ej vadför otyg, man kan komma ut för.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

17

Häxeri med spinnrock.

De gamla talade om en spinnrock i Odarslöv som kvinnan, som spann ^{2. gång} en gång inte kunde få att stanna. Hon kunde förstås hålla den med händerna men så snart hon slapp greppet gick den igen. Det var klart att den var förhäxad. Kvinnan tog en bit stål och slog den mot spinnrocken och då försvann förhäxningen.

Häxeri med spinnrock.

Spökeriet i Igelösa.

Spökeriet i Igelösa.

När jag var ung tjänade jag på en kringbyggd gård i Igelösa. En natt var det någon, som knackade på rutan. Husbonden sa till mig, att höra efter vem det var. Jag tog hundarna med mig och gick ut i porten och ropade "Vem där?" Ingen svarade. Då gick jag in igen. Efter fem minuter knackade det igen. Detsamma hände. Ingen svarade då jag frågade. Så knackade det för tredje gången. När jag då kom ut i porten, lyste den alldeles blodröd och hundarna tjöto. Ingen Svarade på mitt rop och jag gick in igen. Sonen frågade mig vad jag sett, men jag sade inte ett ord. Då blev han ond, men fadern, som var förständigare sa till honom "Lad du en va. I måron sir han de nock!" ~~Den~~ Nästa morgon talade jag om det.

Men att det spökade där var inte underligt, ty i den gården sa folk, att där förr i världen begått ett brott.

Spökeriet på gården
i Önneslöv.Spökeriet på gården
i Önneslöv.

Det låg förr en gård i Önneslöv, som det spökade på och med den gården var det ingen tur. Alla som förut haft den hade blivit utfattiga.

Så var det en gång en klipsk bonde, som köpte den. Det var på hösten det hände. Gårdens folk hade kört in säd en förmiddag och vilade sig under middagen i det tomma loggolvet och sovo. Men drängen och pigan hade klättrat högre upp bland säden i logan för det var "liasom bra i-mellom dom." Då sågo de plötsligt en kalv falla ned vid sidan av dem. Drängen skyndade sig att öppna en lem utåt gården och "otyget" försvann. Sedan talade han om händelsen för husbonden, som tyckte att det kunde vara nog med spökerier nu och sökte uppen klok gumma i Annelöv. Hon gav honom ett stålspjut, som han skulle föra genom logan och där spjutet "gav utslag" skulle han gräva, "och vad du finner där skall du låta vila i vigd jord." Mannen gjorde som hon sagt och fann ett skelett, som han lät begrava på kyrkogården. Sedan den dagen upphörde spökerierna.

2244

20.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVDrömmar.

Drömmar om döda betydde regn.
" " lus " tur.
" " pengar " förargelse.
" " ägg " otur.

Drömmar.

Skinn

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Besjökloster

Enskild

1929

2244

Uppr. H. Frankman

Be. Nils Jansson

Besjökloster

21

Jerusalems skomakare.

Den gamle kvinnan, meningen fars första
svärmor, talade om Jerusalems skomakare, som
skall vandra så länge världen står. Han har
också gått igenom många länder, men han har
inte varit i Sverige på mycket länge och det
är därför vi ha haft krig och annat elände,
han kan ligga i dvala också och det hundra år
åt gången. Och det håller jag inte för otro-
ligt.

Jerusalems skomakare.

Historia om
en häxa.Historia om
en häxa.

De gamla talade om en kvinna, som man visste var häxa. En gång skulle en skräddare hindra henne, att fara till Blåkulla. Han uppehöll sig i samma rum, som hon och satt vid bordändan. På bordet stod ett ljus, som inte ville brinna, hur ofta skräddaren än tände det. Slutligen lade han två synålar i kors i ljuset. Då hade naturligtvis häxan ingen makt med det och det blev tändt. Men då tog häxan ett skutt rakt ut i köket. Skräddaren efter. Han hörde henne mumla något och i nästa ögonblick var hon försvunnen genom skorstenen. Skräddaren mumlade det samma som han tyckte, hon gjort: "Rätt upp och ner". Men det skulle han inte sagt utan i stället "Rätt upp och inte ner."

Nu flög han upp i skorstenen och där flög han upp och ner hela natten tills häxan på morgonen kom hem.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

23

Häxtro.

I kyrkan på långfredagsmorgonen kan man se vilka fruntimmer, som varit i Blå kulla på natten. Men det är ej vem som helst, som kan se dem. De som ska kunna se dem, ska ha på sig nio korn, som gått hela genom kvarnen och den ska innan soluppgången tre gånger gå "avet och rätt" runt kyrkan och sedan blåsa i nyckelhålet i kyrkdörren. När de gjort det, se de häxorna under mässan sitta med ryggen vänd mot prästen och med en korg på huvudet.

Häxtro.

Konsten att alltid
skjuta rätt.

Konsten att all-
tid skjuta rätt.

Jag skulle inte tala om det. Det är något för-
skräckligt, men jag vet, atthan inte vill lära någon
det och därför ska jag tala om det.

Det var en smed och han träffade alltid vad han
siktade på. Jag kände honom väl och frågade honom
hur han bar sig åt. Men det ville han inte tala om.
De gamle sade mig det likväl, men det är styggt att
tala om. Innan han konfirmerats hade han lärt sig
skjuta och den dagen han konfirmerades tog han oblaten
och sköt med den och lade den i bösspipan och sen den
dagen sköt han alltid rätt. Han kunde ligga på rygg och
skjuta, och han sköt lika bra då. Men han kunde skaffa
fram villebråd också. Det hade han lärt i "6-te Mose-
bok", sa han.

Han talade också om, att om man lade en brödbit
i en mössa och en annan, som ej visste härom, sköt
på mössan, kunde han aldrig träffa den. Haglen gick
alltid vid sidan, även om han stod aldrig så nära. Men
det är klart att man förut skulle ha läst över brödet
- det är min tro, fast det hörde jag aldrig ömtalas.

Häxan i Sandby.Häxan i Sandby.

Förr bodde det en kvinna i Sandby, som kallades "Lingan" fast hon hette Lind. Det var en farlig en. Hon kunde taga smöret från folk och mjölka andras kor. Innan hennes tös blev konfirmerad lärde hon henne sina konster för det var förstås meningen att hon skulle efterträda henne. ~~Men de säger, att "Lingan" blev härtad och det skulle tillgätt sa.~~

Inspektoren på Flyinge, som hette Tullberg, sökte upp "Lingans tös" i moderns frånvaro ute i skogen. "I som är så fattiga, vad lever I av?", frågade han. - "Ack, vi står oss bra, vi har både smör och ost", svarade flickan, som var liten, omisstänksamt, och gick bort till ett träd där en kniv var instycken för att taga bort den.

"Låt den sitta!", sa Tullberg.

- "Hej," sa tösen, "för då kommer korna att mjölka blod" och ville ta kniven, men Tullberg hindrade henne

"Korna dör", sa tösen.

å-"Låt dem dö då," svarade Tullberg, men när han kom hem var hans bästa ko död.

Det var klart, att när tösen stack kniven, skickade hon mjölkhararna i väg och de mjölkade tills hon tog ut kniven igen.

För att skydda korna i ställen var det bäst att placera stål under skammel och över dörren.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

26

Historia om
"Lingan."Historia om
"Lingan."

Det var en man i Sandby, som kärnade men inte fick något smör. Då förstod han att häxeri var med i spelet. Och det var ingen dum man. Jag kommer väl ihåg honom, fast jag var bara liten då och han gammal. När han förnam otyget lät han "haspa" alla dörrar och ingen fick öppna. Sedan tog han ett järn och lade det i elden. När det blivit rödglödigt lade han det i kärnan. Men då knackade det våldsamt på dörren. Det var "Lingan", som ville in. Mannen öppnade men slog henne på "skallen" så näsan blödde. Nu kunde hon ej förhäxa honom utan sprang mot hemmet, men mannen lade järnet i kärnan och Lingan blev duktigt "bränd i räven" och måste länge ligga till sängs.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

27

Lappskott.Lappskott.

Ja, det finns också, det har jag sett många belägg på. En gång låg jag på Hörby lasarett och upptill mig låg en rik bonde, som råkat ut för ett lappskott. Han berättade, att han varit ute och grävt gropar. Rätt som det var, var det något som högg honom i låret. "Ta te Åsumspågen", sa jag, men han ville inte och blev alldeles fördärvad. Men är det inte konstigt, att de kan skjuta från Lappland och ända hit?

Men jag talade nyss om lappar. Jag har själv sett en sådan. Det var på den tiden jag tjänade på en gård i Borrlunda. Men på den gården var det ingen tur. Första året dog en ko, andra en häst och alltid var det det bästa djuret. På våren tredje året dog den bästa kon. På vintern samma år kom en lapp från Dalarna till gården. Jag var den första, som såg honom. Han stod utanför på vägen och kastade upp sin käpp flera gånger i luften och grimaserade "så ad de va rent ovärdigt" och hade många konster för sig. Lappen gick in och sa till bonden: "Jag ser, att ni inte har tur i ert hus!" Men det ville inte bonden gå med på. - "Nej det har I inte, Lars Pålsson", sa lappen. "Ge mig fem riksdaler, ska jag säga va I ska göra!" Men det ville icke Lars. Han hade också sagt, att de däruppe ifrån Lappland kan skjuta på folk och få härnere och det kan de också. Vi va tvungna att flytta stallen och sedan träffade aldrig lappskotten "kregen" mer.

Han som givit sig
i den ondes våld.

Han som givit sig
i den ondes våld.

Ägaren till Vegeholmsgården, som ligger söder om Ängelholm hade förskrivit sig till den onde. Det var på 60- talet, det talade de gamle om. Prästen i trakten, som hette Krok, var hos honom två gånger, då han blev mycket sjuk och ville rädda hans själ, men mannen ville inte veta av honom.

Och då var det ju klart, han inte kunde bli salig. Efter döden för han förjämt i sin vagn utanför gården. Då kom Krok dit igen och manade bort honom, för se den prästen kunde mana bort spöken, men det är det visst inte alla präster, som kan. Det är en särskild gåva.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

30

Historier om
Lasse i Nöbbelöv.Historier om
Lasse i Nöbbelöv

Lasse i Nöbbelöv? Jo, den har jag mycket hört talas om. En gång var det så att en av hans döttrar, hade en fästman, som hon ofta var ute och drog med. Men fadern var inte rädd, att det skulle "gau galed" för det kunde han nog bota. Kantänka. En natt då då fästmannen följde flickan hem bad han henne gå in i trädgården och hämta honom ett par äpplen. Men hon nekade. Då gick han själv. Men det skulle han inte gjort. Lasse kom och bara såg på honom, men han som stod under ett äppleträd kunde icke gå därifrån. Tösen gick till fadern och bad, att han skulle släppa honom och slutligen gjorde han det också. Men sedan den dagen var det slut med kärleken från pojkens sida. Det var klart att han ej vågade komma in i en släkt, där de kunde sådana konster.

En gång var Lasse på ett gille. Där var fullt av folk. Då var det ett par, som ville driva spektakel med Lasse. De kastade hans vantar i elden. Men hur det var så kunde tummarna inte brinna upp. När gillet var slut frågade Lasse efter vantarna, men fick ej reda på var de blivit av. Men de som drivit med honom fingo dyrt betala det. När en av dem kom hem var hans svin sjukt. Han gick till Lasse för att få råd. Men Lasse svarade: "Det är för sent. Alla dina "kreg" komma att dö. Men hädanefter ska du inte ofreda mej, för jag är ej den, som gör någon något illa, om jag får vara i fred!" Och som Lasse sade, blev det också. Men sedan den gången var det ingen, som drev med Lasse.

Historier om
Åsumspågen.Historier om
Åsumspågen.

Jag kände för många år sedan en man, som hette Jöns Jeppsson. En gång berättade han, hade han varit och dansat och sedan hade han och några andra supit sig fulla och somnat. När han vaknade var han av med femton kronor. Jöns gick till Åsumspågen, för att få reda på tjuven. Åsumspågen tog fram en spann vatten och i det såg Jöns tjuven, som var en av hans bästa vänner. Han tänkte inte göra något av det, men den andre kände på sig, han var upptäckt. Senare reste han till Amerika, men hade ingen ro - så for han hem igen sökte upp Jöns, betalade honom de femton kronorna och då var allt bra. Det var Åsumspågen, som stod bakom det.

2244

33.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Åsumspågen var en gång ute och gick. Då mötte han
en körande och bad få åka, men blev nekad. I nästa
ögonblick gick ena hjulet av vagnen, så att mannen, som
körde inte kunde komma någong väg. Ja, Åsumspågen var
allt en farlig karl.

1/2
Frosta h.d.
Bojökloster som
1929.

Uppf. K. Frankmann 2244
Var. W. J. J. J.
f. 1860.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

34

En historia om
Svartkonstboken.

En historia om
Svartkonstboken.

Vet han vad svartkonstboken är?

Av djävulen! Visst inte, det är misstag, för jag har själv hört av religiöst folk, att det är den sjätte av moseböckerna, men den får vi ej studera. Det är väl det jag allt har sagt innan jag fick veta hur det var, Moses var en filur och trollkarl fast det tänker inte folk på.

Jag har hört av de gamla, att det fanns en präst, som hade en svartkonstbok. En gång när prästen predikade i kyrkan sökte drängen upp den och började läsa. Rätt som det såg han att gården var full av pysslingar. Drängen blev rädd och kastade ifrån sig boken. Men prästen, som stod på predikstolen kände att det var något å färde hemma och skyndade sig hem. Här såg han ju pysslingarna och sprang in och tog två tunnor ärter, som han kastade ut på gården för att pysslingarna skulle få arbete, ty det var farligt att kalla på dem förgäves. Sedan de blivit förgäves, läste han svartkonstboken och manade dem bort igen.

Bojökloster, LK.

2244

uppt. av H. Frankman 35.
1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Varulven.

Varulven.

Varulven kan uppträda som hund, gris och ko, angriper
havande kvinnor såvida det ej är en pojke de ska föda.
En man som var varulv var gift med en kvinna som ingen-
tång visste härom. En gång när de höllo på att åka in sade
han: "Jag ska gå bort på en stund!" - "Ska du väl ente?" sa
kvinnan. - "Om de kommer nå'n menssja' är borta ta tjuvan och
slå men stick ente." Då kom en "so" och kvinna slog den med tjuvan.
tjuvan. När mannen kom tillbaka såg hon, att han var slagen
och sade: "Nä, men är du en varul?" - "Nu ska du ha tack,"
sa mannen och från den stunden var han fri.

Varulven.

Min mormor berättade att i början av 1800 - talet var det en gång tre kvinnor i Hardeberga, som när ett sto hade fölat ute på fältet vid soluppgången spände ut fölhamnen och utan att säga ett ord nakna kröpo genom den. Men inspektören på gården fick se dem och han trodde inte på sådant utan blev ond och körde hem dem. Och de hade rätt lång väg att gå och nakna var de, så det var minsann inte roligt, men det var rätt åt dem. De ville skaffa sig lätt barnsbörd, men nu blev deras första barn varulv, om det var en pojke och mara, om det blev en flicka och det hände en gång i månaden.

Varulven.

Kropp, själ och ande.Kropp, själ och ande.

Hör säj, tror han inte det är fel,
när de nu för tiden säger, att människan
består bara av kropp och själ. Det visste
de gamla bättre. Nu glömmer de anden. Men
att den finns, det är klart. Det ser man
bäst, när man sover och skall till att
vakna. Därför har jag ofta sagt till mor
d.v.s. min "kvinga", att när jag sover och
hon skall väcka mig ska hon ropa "Nils!"
och inte "Far!" för då blir jag inte "ve min
sans" en lång stund. Det är anden, som är
ifrån kroppen. Ja, här är mycket att iakt-
taga, men nu frågar folk inte efter det.

När man sover är andeväsendet ute och flyger. Det har jag fått betyg på mer än en gång. När jag var liten, såg jag en gång i drömmen en släkting, som var i Amerika och som jag aldrig sett, men jag visste med detsamma, att det var min faster och hon hade rest till Amerika tio år innan jag föddes. När jag såg dem i drömmen stod faster upptill farbror och båda voro söndagsklädda. Jag sade till far, att jag sett faster och farbror i Amerika, men han trodde inte på det. Men ett par månader efter visade han mig ett fotografi och frågade vem det var. "Faster och farbror, så såg jag dem precis stå, när jag såg dem", svarade jag. Och det stämde för vi kunde se när kortet var taget och när jag drömt kom vi ihåg. Min ande hade varit i Amerika och hos dem just när de fotograferades.

När människan dör går andeväsendet till Gud igen; men själen går ut i rymden och där svävar den omkring. De gamle sade att den fanns i blodet.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

39.

När man är död svävar själen omkring i rymden --
anden går till Gud - därigenom kan de döda genom
sina själar se oss, men vi kan naturligtvis inte se
dem för det är ett svalg mellan våra själar och
deras, så att våra själar ej kan tala med de dödas
själar. Det är bara en sorts människor, som kan det
och det är svedenborgare.

2244

40.

LONDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Rödhåriga.

Rödhåriga.

Rödhåriga det är min tro, är en ätt för sig själv.
De äro rävakliga och inmariga.

Historieff om "Skumparpa-
manner" Nils Månsson.Historien om "Skumparpa
mannen" Nils Månsson.

Dessa historier har jag hört av min far. Det låg ett hus på Nils Månsson ägor. Där bodde två gamla kvinnor, som han ofta hälsade på. De voro goda vänner, kvinnorna och Nils Månsson, men som goda vänner kivade de ofta med varandra. De båda gamla påstodo, att om någon av dem varit Eva, skulle synden aldrig kommit i världen. Det ville Nils Månsson, som kände kvinnors skröplighet inte tro och han beslöt sätta dem på prov. Så snart han fick tillfälle. En dag upptäckte han ett getingbo i en liten "skvätta" /vattenkvarn/. Tidigt nästa morgon lät han sin dräng fånga bälgetingarna i en säck och befallde honom, att gå hem till de båda kvinnorna lägga säcken på bordet i stugan och hälsa från Nils Månsson, att de ej fingo öppna den. Själv gick han efter drängen och såg in genom fönstret, hur de båda gamla. Men drängen hade knappt kommit hem förrän de ej längre kunde styra sin nyfikenhet utan öppnade säcken. Bälgetingarna kom ut och de båda Evorna fick fly ur huset. Sen blev det aldrig tal om Eva och ormen vidare. Ja, det var en klipsk karl, Skumparpamannen.

Aa 1416

Nils Månsson gick alltid klädd som han gjorde i sin hemtrakt - t.o.m. om han var i Stockholm. En gång var han i Lund och då var det några studenter, som låtsade de ej kände honom och ville driva gäck med honom. De gingo mot honom på gatan och frågade honom: "Hör säg, min gubbe vad kostar hans bistockar /ben/. /Han hade mycket kraftiga ben./ "Di kostar ingenting", svarade han "men kan I fånga fånga första bisvärmen, som går ut från dem kan I få den till skänks," och därmed "slapp han tre stycken". Det blev för mycket för studenterna, som gav sig i väg.

Skane
Frosta hd
Bojoklotten

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

43.

Mydus Karl Frankman
— 1929 —

Trampa på brödet.

Trampa på brödet - det är farligt. Det var en gång en flicka som skulle gå över en bäck. För att hon ej skulle bli våt om fötterna lade hon ett par brödkakor i bäcken och trampade på dem för att gå över. Men hon sjönk rakt genom vattnet ned i jorden. Då var där en präst, som skulle mana upp henne. Men han kunde inte, för det var ju Guds gåva, som man har fått till annat än trampa på.

Trampa på brödet.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

44.

"Hölen" i
Getingeån.Hölen i
Getingeån.

I "hölen" i Getingeån "hurrar vattnet alltid runt" och det är bevis på att den är bottenlös. Där skall vara en penningkista nedsänkt och den kan endast dragas upp av ett par tvillingtjurkalvar, som måste vara uppfödda enbart på mjölk, så länge tills de kunde arbeta.

På Viderups gård, berättade de gamle, föddes en gång ett par sådana kalvar, som endast fingo mjölk att dricka. De skulle dra upp kistan och den var ända uppe i vattenytan, då den ena tjuren föll. Då hördes en röst från kistan "Vattenkal'!" och sedan sjönk kistan i djupet och där ligger den ännu. Men en av pigorna måste bekänna, att hon en gång givit den ena turkalven en spann vatten, då hon råkat hpilla ut mjölken. Därpå misslyckades det hela.

Skatten i SkarhultSkatten i Skarhult

I Sandby bodde det i min barndom en gammal
man, som hette Paul Krok och som var skattsökare.
Några skatter hade han funnit för se han hade ett
spjut, som letade upp dem till honom. Men när han
skulle söka fram skatten i Skarhults slott miss-
lyckades han och detta tog han så hårt, att han
blev tokig. Gammalt folk har sagt mig, att den be-
vakas av en höna.

Pengabloss.

I skogen vid Sandby stod en stor lind och tätt
vid den låg en vacker stuga. En dag såg min kusin och
jag ett bloss precis vid sidan om den. Där sa folk,
var skatter begravna.

Pengabloss.

Gömda skatter.

Det vet var och en att det är stora skatter begravda i jorden, som vi inte kunna komma åt; om vi inte passa på en viss dag på året. En dag varje år äro skatterna uppe och sola sig. Och det är sant för det har jag exempel på.

I Hardeberga var förr i världen stora fälader. En gång var det en flicka, som gick där och vaktade boskap. Det var strålande solsken. Plötsligt såg hon, att det glittrade på marken, som skinande ull. Hon tog famnen full och sprang hem till modern. "Mor får komma med. Där ligger så mycket to på marken." Men modern såg att det var silverpengar och gick med dottern. Men när de kommit till stället hade draken flyttat skatten för då hade den naturligts redan solat sig en dag.

Ett par år efter var det en dräng, som gick över det ställe där tusen funnit pengarna. Plötsligt märkte han att där låg ormar precis runt omkring honom. Han måste taga ett hopp rakt över dem för att icke bli biten. Ibland kan skatter bevakas av en drake, men lika ofta kan det vara ormar - det sa de gamle och det håller jag inte alls för olikt.

Gömda skatter.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

48

Jag kommer ihåg att min far talade om en tös, som skulle hämta vatten i en källa. Hon kunde inte hindra att några blad kom med. När hon kom hem hade bladen förvandlats till kopparpengar. Hon gick dit igen med sin mor men då voro bladen försvunna.

2244

49

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skröck.

Hittar man en järnbit på vägen med hål i, skall
man taga den med hem, Det betyder tur, men där måste
vara hål i den.

Skröck.

från med
hål i.

2244

50

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Stål.

Stål det verkar mot mycket ont. Förr hade man
stål i sädhögarna på loftet. Det var för att skydda
sig mot pysslingar.

Stål.

2244

51

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hästskor.

Hästskor.

Det är ju lyckligt att finna hästskor för i dem
är det ju hål och det är bra mot allt slags otyg.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Människoben använda
till häxeri.

Människoben använda
till häxeri.

Är det en stygg människa, som finner människoben på en plats, som varit kyrkogård, kan hon göra mycket ont. Jag kommer i håg från min barndom en smed i Sandby, som ej kunde arbeta i sin smedja. Där var alltid oroligt. Det hördes, som alla järnbitar flögo omkring. Smeden sökte upp en klok kvinna i Annelöf och hon gav honom ett spjut, som han skulle föra genom smedjan och där det "slo an" skulle han gräva. Han gjorde så och fann människoben. Dem grävde han ned i vigd jord och så upphörde spökeriet. Det var en kvinna, som han en gång försmått, som grävt ned benen där.

2244

53

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVAvskurna naglar.

Jag skär alltid mina naglar själv och så fort jag gjort det, skär jag i trä med kniven innan någon annan får tag i den för då kan han förgöra kniven så att den ej duger något till. Men sedan jag skurit med den i trä är den "som vanligt igen" och då kan ingen förgöra den.

Avskurna naglar.

Skane
Bosjökloster sv.

2244

Uppst. av H. Frankmann
1929

54

Prästen som kunde
höra de döda.

Prästen som kunde
höra de döda.

När jag kom hit till Bosjökloster talade hans kvinna, som då hade stället här bredvid och som numär död om att en gång, när hon skulle gå till Kivik, kom hon förbi en kyrkogård och utanför den möter hon prästen. Det var i kvällen och det åskade och blixtrade duktigt. Prästen tilltalade henne och sade, att han tyckte om att gå mellan gravarna på kyrkogården, när det åskade och frågade, om hon ville gå med. Det hade hon intet emot på och gick med prästen bort till en grav. "Hör ni något?" frågade prästen. "Nej," sade kvinnan. "Tag mig i handen," och i samma ögonblick hörde hon hur härliga lovsånger steg upp ur graven. "Det är så skönt att höra," sa prästen. Sedan gingo de till en annan grav och när kvinnan tog prästen i handen hörde hon, hur ur graven uppsteg rop av jummer och pina. "Sådant blir vårt liv efter döden", sa prästen "om vi inte sköter oss."

Min uppfattning är att han var en Svedenborgare för de kan ju höra och tala med andevärlden.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVGöingen och kräftan.Göingen och kräftan

Det var en gång en göing, som skulle köpa råg av en präst. På den tiden fick prästerna tionde och därför hade de mera än andra. När göingen kom till prästgården var prästen inte hemma, men hans fru erbjöd sig "måla" säden, så snart hon fick tillfälle och bad göingen slå sig ned i köket så länge. Där kokte pigorna "krävs". Sådana djur hade han aldrig sett. "Vad är det", frågade han - "Det är en sorts fisk och den är mycket god. Vill han inte ha en? Ta en och stoppa den i fickan." - "Men hur länge kan jag ha den där?" frågade göingen. "Hur länge! Åh, sade pigan, som ville driva med honom, "låt den ligga där så länge till den blir röd". Med det beskedet stoppade göingen kräftan i fickan och gick för att samman med prästfrun mäta säd. När de mätt en stund kunde göingen ej hålla sig stilla längre. Kräftan knep honom oupphörligt i skinnet.

Då började göingen dra ner byxorna och ropade "Ja ente fan han e rö eller vid trækker ja fram en!" Prästfrun blev förskräckt och skrek: "Ta och gå me samma!" - "Ja ska betala, ja ska betala," svarade göingen. Då flyktade prästfrun och den missförstådde bonden tog sin säd och gick och slapp betala den för frun ville inte se karlen mer.

2244

56.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVS. Sandby kyrka.S. Sandby kyrka.

Förr i världen låg det en kyrka vid Flyinge stuteri
men ingen i Sandby. Men den blev förstörd för många år
sedan och då skulle de sedan uppföra en annan på samma
ställe - de har funnit ben där, så nog kan en se där
varit en kyrkogård. Men när allt timmer, som skulle använ-
das till den nya kyrkan körts fram flyttades på natten allt-
samman till Sandby och där blev också kyrkan uppförd. ~~Å~~
~~v~~ Men vem som flyttade timret vet jag inte.

Skane
Frosta
Bosjöklöster
år 1729

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1728 Pärst Klockman 57.

Historia om
Oxie bönder.

Historia om
Oxie bönder.

Vet han varför häradet omkring Malmö kallas Oxie härad. Jaså inte. Jo, det är därför, att bönderna där äro dumma som oxar. Jag kommer ihåg en historia om dem, som min far berättade.

A₂ B10

Det var tre Oxiebönder, som voro ute och fiskade för där ska ju finnas en liten sjö därnere i Oxie. De fick förstås ingenting men så hittade de en kräfta vid stranden, men de visste inte vad det var för ett djur. Så togo de den med sig hem, men där var det inte heller någon, som visste, vad det var för en. De såg ju att den klippte med klorna och därför trodde de det var en skräddare. Frun i huset lade fram vadmalräckor, som den skulle klippa. Så dumma var Oxie härads bönder! Men det blev förstås ingenting klippt. Kräftan gick fram och tillbaka bland räckorna.

"Det är en fin skräddare", sa gårdsbonden "han bara ritar. Du får klippa". sa han till hustrun. Och allteftersom kräftan förflyttade sig klippte bondhustrun. Nu blev naturligtvis linräckorna alldeles fördärvade. Då blev de galna på kräftan och ville ta livet av den. En föreslog, att de skulle röka den ihjäl, en annan att de skulle kasta den i brunnen. Slutligen kunde de inte finna på något värre döds-sätt än ro ut och sänka den mitt i sjön. Så skedde, när kräftan kom i vattnet slog den med stjärten. "Se nu, hur den plågas", sa bönderna och rodde belåtna i land.

2244

58.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVOxiebönderna i
skogsbygden.Oxiebönderna i
skogsbygden.

Det var en gång sju Oxiebönder, som skulle köra upp i Frosta för att hämta timmer. De körde var sin vagn i en lång rad. Vad händer så? Den som körde först skulle förstås de andra rätta sig efter. Den förste tappade efter en stund sin yxa och sedan sitt rep och många andra saker. När de andra såg det kastade de samma saker ur sina vagnar. När de kommo till skogen hade de inga verktyg. Men likaväl skulle de försöka fälla träen.

A₃ 12804
1286

Då sade en: "Jag har eld i näsan. Det har jag märkt, när jag fått på skallen. Om vi kunde fånga den elden kunde vi sveda av stammen nedtill och så få omkull träden!" Då gav honom en av de andra på skallen, så att han rullade runt. Men där var ingen mer än han, som såg någon eld. Så fick man försöka något annat. En annan av bönderna fick en idé. "Jag kliver upp och hänger mig i en tjock gren och sen hänger sig alla i mina ben, en annan i hans och så vidare. Av tyngden kommer då trädet att falla på ena sidan!" Sagt och gjort. Men när den siste just hängt sig i den näst sistes ben ropade den förste: "Vänta lite! Ja ska bara spotta i nävarna". Det gjorde han och alla föll till marken. Så blev de förbannade och körde hem för sådana fän passar inte bland riktigt folk!

Västgötarna och grytan
som kokade av sig själv.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Västgötarna och grytan
som kokade av sig själv

När jag nu talar om fän kommer jag att tänka på att västgötarna är nästan lika dumma som Oxiebönderna. Det var en gång tre västgötar, som kom in i ett hus i Skåne, där frun i huset kokte ärter. Hon hade just tagit grytan av elden och ställt den på golvet, när de tre inträdde. Nu vet ju var och en med förstånd, att en gryta med ärter kokar en stund efter den tagits från elden. Men västgötarna, de nöten kände inte till det. "Det var en brå gryta", sade den ene, "den kokar utan eld. Vad ska I ha för den?" - "Sju och tjugo daler!" skämtade moran. Men västgötarna trodde det var allvar och köpte grytan av moran, som inte kunde förstå vad det var för fän, hon råkat ut för. Sedan skyndade de tre ut och satte grytan i gräset. Men nu var det förstås slut med kokandet. Då blev de ilskna på grytan och slängde henne i ån. Det porlade och sjöd om den, när den sjönk. "Nu kokar den", skrek en och störtade på huvudet efter. När han inte kom upp ropade de två andra: "Nu äter han upp alltihop" och hoppade båda efter ned i ån och där blev de förstås alla tre. Tacka vet jag skåningar, d.v.s. inte Oxiebönder för de är inte bättre.

1/4. Aa 1260

8K.

2244

Allyd. H. Frimman.

60.

Bojötterstr.

Ed.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Finn, sin

Ber. Mats Jansson

Sägen. 1929Jätten Finn.

Född i Bojötterstr.

Sägen.

När jätten Finn byggt Lunds domkyrka och han blivit
lyrad på betalningen försökte han välla kyrkan. Men det
kunde han inte för prästen hade satt ett kors på dess torn,
och det är sedan den gången, det är kors på alla kyrkor.
Då tog Finn sin fru med sig och begav sig till Romeleklint,
för det fanns inga stora stenar närmare. Fruen tog ett hår-
band, lade det om den största sten, hon kunde finna och
slungade den mot Lunds domkyrka. Men det bar sig inte bättre
än att stenen rämde i två stycken. Den ena biten föll ned
på Östra Odarslövs ägor. Och den stenen kommer jag väl ihåg.
När min far och jag kommo förbi den, sade han ofta: "Var
gång den stenen luktar bröd, vänder den sig." Och att den
stenen var stor förstår man, för när den sprängdes fick
man använda 207 "tvåspännarlass" för att forsla bort den.
Den andra delen av stenen föll ner på Harde-berga fälä.
Och den vet jag intet vidare om.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSägen.Rövarna i Rövarekulan.Sägen.

Den historien vet jag är sann för den har jag själv flera gånger hört av de gamla, och jag har hört den den gången jag tjänte i Borrlunda också. Det var så att det var på den tiden det fanns snapphanar. Då låg det ett ställe - jag kommer inte ihåg om det var i Gudmundtorp eller Rolsberga - och dit kommetolv vilda karlar en kväll. "Kvingan på gårén var ensam himma me en dräng." Hon såg ju strax vad det var för folk och skicka drängen till Skarhult efter hjälp. Snapphanarna la bössorna på bordet i "stuan" och var annars mycket hyggliga. De frågade om de kunde få mat. Jo det gick an och de fick både bröd och mer. "Så sa kvingan att hon skulle bestå på dom" och det hade de ju ingenting emot. Så tog hon en kittel, men så hon var klok nog att slå mera vatten än mjölk i kitteln. När hon så förman att det kom folk, slog hon vad som var i kitteln över de bovarnas gevär, så de blev obrukbara. Och då kunde ju inte snapphanarna göra något särskilt motstånd utan "di ble tana." Sen så tog de dem till deras tillhåll i "Kulan" och där var bara ett fruntimmer och den tog rättvisan också och sen "slapp man det ~~slapp~~."

"slapp"

LUNDS UNIVERSITETS-
FOLKMINNESARKIVSägen.Rövarna i Pinedalen.Sägen.

När jag kom hit, det var 1900, berättade de gamle, att en 20 - 30 år innan jag kom hit bodde vid Pinedalen ett "simpelt och rullit folk". Det var en man, som hade två stora söner och plundrade vägfärande i dalen. På den tiden var det en präst i Igelösa, som hette Brezelius. Han hade två bröder, en som var assessor. Det var en vin-ter, som han i släde skulle köra och hälsa på assessorn. När han kom genom Pinedalen blev han överfallen av rövare. Men se, den prästen var en dunderkarl, - sådana präster finns inte nu mera. Den ene slog han till så att han blev liggande och den andre grep han i kragen och frågade var han hörde hemma. Han måste visa prästen vägen till huset, där han bodde. Prästen förde in honom. Därinne låg gubben till sängs. Prästen frågade vem det var och pekade på rövaren. "Det är min son", sa mannen. "Då får I passa honom bättre," sa Brezelius, "och så kan I plocka upp den andre, som ligger nere i dalen." När Brezelius körde hem från brodern fick han köra i fred genom Pinedalen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSägen.Ringsjöns uppkomst.Sägen.

Vet han hur det gick jätten Finn, när han blivit lurad vid bygget på Lunds domkyrka? -

Förstenad, sir han, ingalunda, ingalunda, det vet jag mycket bättre och ska jag tala om det för honom.

Jo det var så att när han blivit lurad av prästen, tyckte han att han skulle förtjäna lite pengar och så kom han överens med bönderna att han skulle fylla det ställe i ån vid Getinge, som är så djup, att man ej kan finna botten. Så gick han mot norr för att ta jord och när han kom till det ställe där Ringsjön nu ligger, började han gräva med bägge händerna. Och det var ju klart att han kunde ta mer med höger än med vänstra handen, därför blev också Östra Ringsjön större än västra. Jorden stoppade han i en säck och gick mot Getinge. Men så pustade han på ett ställe, som sedan dess fick namnet efter honom d.v.s. Finnhållt /Finnhult/. Där gick han flera gånger emellan. Men så en gång gick säcken sönder på två ställe och mycket jord rann ut. De va där som Ättehögarna ligger d.v.s. på Östergårdsmark, som förr hörde till Viderup. Så gick det till att det djupa stället i ån vid Getinge aldrig blev fyllt, för sen brydde Finn sig inte mer om det.

Djursaga.

Räven och björnen.

Djursaga.

En gång mötte björnen räven och ville veta hur en människa såg ut.

"Vet du inte det!" sa räven "Gå med mig ska ja visa dig en." Så gingo de tillsammans ett stycke. Om en stund mötte de ett barn.

"Är det en människa?", frågade björnen.

"Ska bli en," svarade räven, och så gingo de vidare, lite efter sågo de enigubbe.

"Är det en människa?", frågade björnen.

"Har varit en," svarade räven, och så fortsatte de.

Sedan sågo de en jägare.

"Där är en mänska," sade räven "nu kan du gå och se hur en sådan ser ut" fortsatte han och försvann. Men björnen fortsatte bort mot jägarn, som stod och laddade sitt gevär och förde laddstocken ned i pipan just när han såg björnen. Denne stannade och såg intresserad på. När jägarn blev färdig sköt han på björnen, men ett skott förslog inte till en sådan best utan björnen sprang sin väg och sökte upp räven.

"De va en räli mänska", sa björnen, "han snusar, tuggar tobak och sen spotta han en i synen me busa na!"

A = 157

Djursaga.Räven och skatan.Djursaga.

Räven och skatan hade en gång sina ungar tillhopa. En tid gick det bra men sedan kunde räven ej motstå sin natur utan åt upp skatungarna. Skatan ville ställa räven till svars men denna ställde sig oskyldig. Det var hans ungar, sade han, som gjort det och "barn de göra barnsliga gärningar", fortsatte han och det var ingenting de kunde hjälpa. Skatan låtsade sig vara nöjd med förklaringen. Och det är ingen dum fågel, skatan. Hon beslöt hämnas. Rävens värsta fiende var jakthunden, som jagat honom många gånger. Till honom flög skatan.

"Vill du hjälpa mig," sa skatan till hunden, "så ska vi förgöra räven!"

"Hur skall det gå till," frågade hunden.

"Jo, det ska jag säga dig. Du ska låtsas vara död, vad som än händer, tills du får räven så nära, att du kan fanga den", svarade skatan.

Det var hunden med på. Så följdes de åt till ett stort trä. Under det lade sig hunden och låtsade vara död. Så flög skatan till räven och sade honom att hans störste ovän var död. Räven ville till en början inte tro det men snart blev han övertygad.

"Är det sant ska jag skita en stor lort på honom", sa räven. När de kommo en bit från det ställe där hunden låg, sade räven att skatan skulle flyga och se om han var riktigt död. Det gjorde skatan och hackade på hunden ett par gånger för att övertyga räven. Då trodde räven och gick bort och lyfte ena benet... men då for hunden upp och grep honom.

Och då skrattade skatan: "Se så nu gör inte barn barnsliga gärningar mer!"

A. 56 B

Djursaga.Räven som blev lurad av de andra djuren.Djursaga.

Det var en morgon som räven var ute och gick utan att han kunnat ta någon föda. Så såg han en gås, som hade gäslingar.

Aa 122

"Kan ja få en av dem," frågade räven gåsen och pekade på gäslingarna.

"Gärna det", sade gåsen "men ja ska ut och skölja dem först. Så simmade allesamman ut i vattnet och räven fick se i minen efter den spisen. Sedan gick han och kom till en flock får och en bagge.

"Kan ja få ett av dina baggalamm?", sa räven.

- "Gärna det", sa baggen, "men sätt dig först där på tuvan och blunda, så skall jag ställa om att det springer rakt i gapet på dig." Det gjorde räven och baggen rände mot honom med all kraft. Räven slog en kullerbytta och gav sig i väg.

Sedan träffade han en fölmärr.

"Kan jag få ditt föl", sa räven.

- "Gärna det", sa mörren "om du kan läsa vad som står skrivet under mitt vänstra bakben. Det skulle ju räven och gick bakom mörren men väl där slog den bakut och träffade räven, som flög därifrån fortare än han kommit dit. Då hade räven fått nog och gick och lade sig under ett träd och sade för sig själv: "Nu har jag fått både gäslingar föl och får..." Men då var det en man, som var uppe i trädet, som tappade sin yxa rakt ned på rävens svans, som högs av. Då blev räven ond och skrek:

"En kan ej si ett skämtsamt or" i sköven,
förrän rompan rycks å opp i röven."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVSaga.Kvinnan som icke fick bukt med grisen.Saga.

Det var en gång en kvinna, som skulle köra sin gris, som hette Jepp in i svinastian. Men grisen ville inte gå. Då gick kvinnan till käppen, "Käre käpp! Slå Jepp för han ville inte gå in. Men käppen ville inte. Då gick kvinnan till elden. "Käre eld! Bränn käppen, för käppen ville inte slå Jepp och Jepp ville inte gå in." Men elden nekade också. Då gick kvinnan till vattnet och sade: "Kära vatten. Släck elden, för elden vill inte bränna käppen och käppen vill inte slå Jepp och Jepp vill inte gå in." Men vattnet ville inte heller. Då gick kvinnan till kon. "Kära kon, drick vattnet för vattnet vill inte släcka elden och elden vill inte bränna käppen och käppen vill inte slå Jepp och Jepp vill inte gå in. Kon svarade som de andra. Då gick hon till slaktaren. "Käre slaktare. Slakta kon för kon vill inte dricka vattnet och vattnet vill inte släcka elden och elden vill inte bränna käppen och käppen vill inte slå Jepp och Jepp vill inte gå in. Men slaktaren nekade. Då gick hon till repet. "Kära rep, häng slaktaren för slaktaren vill inte slakta kon och kon vill inte dricka vattnet och vattnet vill inte släcka elden och elden vill inte bränna käppen och käppen vill inte slå Jepp och Jepp vill inte gå in." Men repet ville inte. Då gick hon till musen. "Käre mus, bit sönder repet för repet vill inte hänga slaktaren och slaktaren vill inte slakta kon och kon vill inte dricka a vattnet och vattnet vill inte släcka elden och elden vill inte bränna käppen och käppen vill inte slå Jepp och Jepp vill inte

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

68.

gå in." Men musen svarade som de andra. Slutligen gick kvinnan till katten. "Kära katt, Ät upp musen för musen vill inte bita sönder repet och repet vill inte hänga slaktaren och slaktaren vill inte slakta kon och kon vill inte dricka vattnet och vattnet vill inte släckaselden och elden vill inte bränna käppen och käppen vill inte slå Jepp och Jepp vill inte gå in." Och katten var inte den som nekade. Han rusade på musen. Och musen på repet och repet på slaktaren och slaktaren på kon och kon på vattnet och vattnet på elden och elden på käppen och käppen på Jepp och Jepp in i svinastian.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

69

Skane
Biskopsstaden
Frösta härad
År 1929

År 1839
Nagom. Nils Jeppson
Född 1860 i Råsten

Prästen som ropade:

"Spar, trumf!" i
predikstolen.

De gamle berättade, att det en gång var en präst i Dalby - han var "kappelan" förresten - som var glad i att spela kort. En gång satt han med några herrar och spelade på gästgivargården ända tills det var tid att predika. "Spar, trumf", ropade prästen och slog korten i bordet. De andra frågade honom om han vågade säga de orden från predikstolen. Prästen slog vad om en stor summa pengar, att han skulle våga. Sedan gingo alla direkt i kyrkan. När prästen kom på predikstolen började han: "De sitter här och spelar kort och super hela nätterna genom och kastar kortlapparna i bordet och skriker: "Spar, trumf!" Det var en redig präst den och sitt vad vann han med glans.

Prästen som ropade:

"Spar trumf!" i
predikstolen.

År 1839

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

70

Bäckahästen.

I Sandby var det en gång några "skolglyttar", som sågo en vacker vit häst stå och beta vid ån. Den stod så stilla, att en av glyttarna vågade kliva upp på ryggen på den och snart klev också flera upp och hästen blev längre och längre. Men hur det var tyckte den siste att det ej var plats nog för honom och ropade: "Herre Jesus, det är ju ej plats till mig." Ögonblickligen kastade hästen allesamman i gräset och försvann ned i ån.

Bäckahästen.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

71.

Vad är det för en fågel, som äter tre års mogen frukt?

/Staren. enebär/

Hur många sorters träd finns det i skogen?

Litet och stort
långt och "stacked" /kort/
"kroged och rätt".

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

72.

"Mod gör makt", sa käringen, stängades med tjuren.

Vad är det för en fågel, som ger sina ungar di?

/Flädermusen/.

2244

73

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vad är det för en fågel, som ingen tunga har?

/Storken/

Vad är det för en fågel som ingen lunga har?

/Flädermusen/

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

74

"Jag kommer snart igen", sa karingen foljde med kvarn-
vingarna.

"Jag synar vägen ", sa länsmannen, låg i diket.

2244 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

75.

Plöja och inte så,
läsa och inte förstå,
och segla utan vind,
det är tre förlorade ting.

"Här behövs spacklas", sa målaren låg i diket och
kände på kullerstenarna.

Beväringsvisa från Tvedöra.

Tvedöra den glada, den trevliga heden,
där gossarna stolt stå i pilraka leden,
där liv är i varje den trögaste vrå,
där allting för pengar man även kan få.

Jag kom dit för att få rätt lära excercera
i takt kunna framåt marschera,
att rätt lära skjuta och skyldra gevär,
att rätt lära vad krigarkonsten begär.

O, härligt är krigarelivet i
ej något med det kan jämföras på jorden.
Flickorna älska ju krigare blott
och *intet av krigens öfvermått* *ett*.

På heden man alltid sig glädelig finner,
när flickorna komma all sorg då försvinner,
där skrattas, där dansas, där smekes också,
en kyss kanske även man lyckas att få.

Var morgon när klockan till fem haver slagit,
och man sig en styrkande sömn haver tagit,
då höres reveljen med brusande makt,
framtåga längs gatan i en bullrande takt.

Om söndagen alla vi gå för att möta,
vår käraste älskling, den rara, den söta,
hon kommer likt ängeln från himmeln ner,
och av bara kärlek båd gråter och ler.

Men så ljuder trumman, adjö med kurtisen,
ty nu börjas alltid den kära excercisen,
och fram defilera vi rad efter rad,
"Bra gossar, det är bra," vår överste sad.

I famnen man henne så kärleksfull sluter,
~~Och~~, älskade flicka, för dig jag utgjuter,
den sista bloddroppen, som finns i mitt bröst,
~~Och~~ älskade flicka, du är all min tröst.

Vi gifte oss sedan jag blev man i huset,
men aldrig jag glömmer Tvedöralivsuset,
och om mina barn, de bli gossar, nåväl,
de alla ska krigare bli ja, min själ!.

Fragment av beväringss-
visa från Tvedöra.

Norra skåningar, norra skåningar
packen eder undan.

Norra skåningar, norra skåningar
packen eder undan.

Ett två tre, fem sex sju,
södra skåningarna komma nu.

Fragment av beväringss-
visa från Tvedöra.

Rim.

Rim.

Haur e min hua,
haur e min hatt,
haur e tösen ja lau hos i natt.

2244

80

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ortöj.

Ortöj.

Nårr di mådor på, så blir de nådd au'ed ändå.

Nu e de ti'skräpporna ska väjsa.

/När någon ljög./

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVTabu för havande
kvinnor.Tabu för havande
kvinnor.

kynd
En havande kvinna får inte se en hare och en
död hare endast om den är uppskuren. Det är natur-
ligtvis därför att alla harar som kommer till
sta'n är uppskurna. *av en hare* "Haraskår"/

När man är i sällskap med en havande kvinna
får man aldrig sätta en *tjuga* i marken, för då får
hon svårt att föda barn. Men det gör ingenting, om
hon låtsar som ingenting och ej blir rädd.

På tal om rädsla så såg min mormor, en gång
när hon var havande, en fjantig tös. Mormor blev
rädd och när hennes barn föddes blev det också fjan-
tigt.

Men nu kommer jag att tänka på en olycka, som
jag avvärdade - ja, det var i år det hände /1929/ -
Nabons kvinna var med barn och jag kom dit. Då såg
jag att en järnkil satt i en brästubbe tätt vid huset.
Jag fick naturligtvis ställt om, så att kilen så fort
som möjligt kom bort, för tänk bara om kvinna fått se
den - då skulle hon fått svårt att föda sitt barn.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVDop.Dop.

Förr var det så i Sandby, att om ett barn "påbörjats"
innan Uktenskapet, fick mannen, när barnet döptes böta två
kronor till prästen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVNäsblod.

Jag ska tala om ett medel, som jag alltid använder och som är det bästa, jag vet. Om blodet kommer från ex. den vänstra näsborren ska man binda en röd tråd om vänstra lillfingret, om högra näsborren, tråd om höger lillfingret och om båda näsborrarna tråd om båda lillfingrarna.

Näsblod.

2244

84.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVGå i tjänst.Gå i tjänst.

Det är ej bra att gå i tjänst förrän solen är
nedgången. Måndagen är rätt bra till det, för då
blir man mån om den, som tar tjänst. Men fredagen
är den bästa av veckans alla dagar, förr då blir
det fredligt hela tiden man är där på stället.

Visa vid ringdans.

Måns Månsson med träskorna på
han går i den långa "måsen."
Där går han omkring
och bär på sin ring
och pengar har han i påsen.

Se och se och se på mig,
och får du mig står du dig,
och vill du inte ha mej,
så kan katten ta mej,
bara ja blir kvitt för dej.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVVisa vid ringdans om julen.

Glad dig du skåning,
i morgon ska du äta gröt,
doppa den i honung,
så bliver den så söt.
trall...
doppa den i honung,
så bliver den så söt.

2244

87

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Julafton.

Julafton.

Julafton skulle korna ha av såkakan för att ej "pissa
blod", hästarna för att bli kraftiga.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVJullekar.

De agerande sutto på golvet i en ring, tätt intill
varandra med händerna bak ryggen. För den som var inne i
ringen gällde det, att slå ner på den, som hade ringen,
som alltså bak ryggarna gick från den ene till den andre.
Lyckades det fick den han tagit ringen ifrån avlösa honom.
Under tiden han sökte sjöng man:

Denna daleren ska vandra
från den ena till den andra,
ack, hur skönt, ack, hur skönt,
att han ej dalern fann.

Jullekar.

2244

89

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Midsommarafton.

Midsommarafton.

Midsommarafton gav man kärleksörten namn efter folket på gården och satte dem upp under bjälkarna i stugan. Namnen till den ört, som först vissnade dög först.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVVårarbete.

Nu är det ej många, som kommer ihåg de gamla tecken. Förr sa de gamla att

Tidig påsk betydde tidig vår.

Torr vår betydde torr höst.

Så fick man ej göra förrän efter påsk, och alltid skulle man så när månen stod i ny.

Men alla sorters rotfrukter skulle sättas i "nedan".

På tal om så kommer jag ihåg en historia, som min far berättade. Det var två goda vänner, som var bönder. Den ene fick alltid vackert korn, den andre alltid dåligt. Då frågade han, som hade otur med kornet och som var "förtröden" på sin vän, vilka tecken han rättade sig efter för att alltid få så vackert korn. "Jo", sade den andre, "mitt korn det sår jag, när mitt päronträd börjar blomma, och då blir det alltid bra." Den andre tackade för upplysningen, men om natten gick han till trädet och slog varmt vatten vid stammen och det gjorde han många gånger. Päronträdet blommade naturligtvis alldeles för tidigt, men ägaren sådde likväl korn och det frös bort alltsammans. Då skrattade den "förtrödne" grannen. Så en kan se att folk inte var nå'n Guds änglar förr i världen heller.

Vårarbete.

2244

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

91

Flädermusen.

Flädermusen.

Vet han hur många droppar blod en flädermus har.
Jaså inte, ja, den har bara en droppe och det är dag-
sens sanning för det har jag själv sett. Förr sa de
alltid, att när man fångat en flädermus skulle man
taga den droppen i en näsduk ^{och när man väl har} och sen kunde man få vil-
ken flicka som helst. Men det var ej bra att göra på
det viset för äktenskapet blev alltid olyckligt.

Skåne

Frosta

Bosjökloster sn

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2244

Cypst. av Jost Frankman 92.
- 1929 -

Storken.

Storken.

Det är lyckligt när en stork bygger på ens hustak, det vet ju var man. Men nu förtiden är det ont om storkar. Jag har visst läst att i år /1929/, det skall endast finnas 4 par i Skåne och det är väl därför allting går mycket sämre nu än förr. Men jag vet varför inte storken kommer hit mer - när jag var liten såg jag stora svärmar. Förr hade man ju bara segelfartyg och sjömän har berättat för mig, att då kunde, när de var ute på havet, storkar komma och slå sig ner hos dem och ibland var där så många att fartyget fick slagsida. Det är klart, att de behövde vila sig på den långa vägen hit upp. Men sen kom ju ångbåtarna och det är klart, att på de rykande odjuren vågade inte storkarna slå sig ner. Det är därför vi ha så lite storkar nu för tiden.

Men när man då har en stork på huset, då ska man inte stöta sig med den, för då kommer en olycka att hända om inte genast så om mannens familj i framtiden ~~vid~~ ^{här} om huset.

Och att det är sant kan jag ge betyg på. Nere i Hardeberga var i min ungdom en bonde, som hette Anders Andersson och han hade en stork på taket och den hade små ungar. Flera gånger i veckan kom en annan stork och "maga" den och det var inte "mannen." Sen flög storken, som hade ungarna ned i en grop med vatten och tvättade sig och det gjorde hon var gång den andra varit och hälsat på henne.

Men så en dag, när han var hos henne var Andersson
dum nog att täcka till gropan; så när hon kom kunde
hon inte tvätta sig, utan fick flyga upp på taket igen.
Men då kom hennes riktige man. Han var bara hos henne
ett ögonblick och så flög han igen, men kom tillbaka
med många andra storkar och de hackade snart ihjäl
henne.

Men att det ej var någon lycka med vad Andersson
gjort, det kan man se av att hans son råkade i olycka.

Landskap: Skåne
Härad: Frosta
Socken: Bosjökloster
Uppteckningsår: 1929

2244

94
Upptecknat av: K. Frankman

Berättat av: Nils Jeppsson
Född i Bosjökloster

Dödad valp under
nybyggt hus.

Dödad valp under
nybyggt hus.

-På den tiden vi bodde i Räften hade vi en jakthund, som en gång fick en valp. En dag skulle vi köra till Hörby marknad, min far och jag, och jakthunden följde med. När vi kom hem igen fanns inte valpen där men hunden spåra upp den. Det var en granne som tagit den, dödat den och grävt ner den under sitt nybyggda hus för att det skulle bli tur i huset. Far blev inte ond för så som vår granne gjort skulle man göra. Det var bra, men hunden kunde förstås inte "li" tjuven sedan.

2244

95.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När man lärde barn
räkna i Sandby.

När man lärde barn
räkna i Sandby.

- 1-2 - barnen gå.
- 3-4 - ta en lyra.
- 5-6 - plocka gäss.
- 7-8 - plocka tocka.
- 9-10 - stöbte blie /blå/.
- 11-12 - kör prästens närr i fäl /föl/.
- 13-14 - plocka lusen ur skjortan.
- 15-16 - kan du läxa?
- 17-18 - gå på gatan.
- 19-20 - det var lögn, din stryve /strupe/.